

'Berlijn' maakt draai van 180-graden in haar buitenlandse politiek

3 mei 2023

Het na-oorlogse Duitsland heeft in gedeeldheid haar oorlogszuchtige verleden met vallen en opstaan moeten verwerken. Zij onderhield een geveinsde vriendschappelijke relatie met de Verenigde Staten die de NAZI's in het westen verdreven en de Duitse bevolking van een misdadig regiem verlost. De relatie met 'de Russen' kon pas verbeteren na de val van het Sovjet-rijk. Met de Maidan-coup in 2014 veranderde Duitsland van houding en keerde zich steeds meer tegen Rusland, onvrijwillig en tegen beter weten in.

Brandenburger Tor (foto: EZAZ)

De wispelturige Duitse politiek

Decennialang was Duitsland een voorbeeld van pragmatisme binnen een gemeenschappelijk systeem, waarbij Berlijn (en voorheen Bonn) niet de regels bepaalde, maar in stilte en politieke rust zijn eigen belangen kon nastreven. Bescheidenheid was de basis voor de Bonner politiek (Bonn was tot 1989 de hoofdstad van West-Duitsland). Dat betekende dat het, ondanks het feit dat het een bondgenoot van de VS en lid van de NAVO was, vriendschappelijke betrekkingen met Moskou kon onderhouden.

Zo kon het gebeuren dat Duitsland profiteerde van goedkoop en zeker Russisch aardgas dat door de pijpleidingen van Nord Stream I en II de industrie een groot concurrentievoordeel bood. De voormalige Duitse bondskanselier Gerhard Schröder kon zelfs al enkele weken na zijn kanselierschap in december 2005 voorzitter van de aandeelhouderscommissie van het Nord Stream project worden. Daartoe zou hij volgens de [New York Times](#) “door zijn vriend Vladimir Poetin” zijn gebeld met het verzoek om deze functie te aanvaarden. Het artikel in de NYT verscheen kort naar de inval van Rusland in Oekraïne.

Dit kon plaatsvinden na jarenlange inspanningen van eerdere kanseliers zoals Willy Brandt die onvermoeibaar de verhoudingen met Oost-Europa en met name Rusland, in zijn tijd nog Sovjet-Unie, trachtte te verbeteren. En met succes. Het was de beroemde ‘ontspanningspolitiek’. Brandt ontving in 1971 zelfs [de Nobelprijs voor de Vrede](#): “voor zijn inspanningen om de weg vrij te maken voor een zinvolle dialoog tussen Oost en West”.

Het bedrog van Minsk

Die inspanningen lijken nu teniet gedaan. Vermoedelijk mede onder druk van de Verenigde Staten veranderde Duitsland van koers door na de door de VS geregisseerde Maidan-opstand mee te werken aan het ‘bedrog van Minsk’, waarin toenmalig kanselier Angela Merkel samen met toenmalige Franse president François Hollande Rusland om de tuin leidde door de besprekingen te misbruiken om Oekraïne militair voor te bereiden op een conflict met Rusland.

Het opblazen van de toevoer van Russisch aardgas naar Duitsland, [vrijwel zeker door haar ‘vriend’ de Verenigde Staten](#), lijkt de Duitse Groenen goed in de kaart

te spelen. Hun obsessie met de energietransitie naar 'duurzame' opwekking door wind en zon heeft een grote stimulans gekregen doordat het verminderde aanbod van aardgas de prijzen heeft opgedreven en 'duurzame' energie relatief goedkoper heeft gemaakt. Daarnaast lijken de Groenen duurzaamheid te paren aan een ongekennde oorlogsretoriek tegen Rusland. Niet vrede maar een voortdurende oorlog lijkt haar koers. Het zet de Duitse buitenlandse politiek decennia terug in de tijd. Willy Brandt zou zich omdraaien in zijn graf als hij de huidige koers van zijn land zou waarnemen.

De huidige politiek van 'Berlijn' is er een van een bezet land: het handelt tegen haar eigen belangen in. De Duitse bevolking en industrie is niet meer zeker van betaalbare energie en moet het nu doen met LNG-gas dat met dieseltankers van de VS naar Duitsland moet worden verscheept: milieu-onvriendelijk gewonnen en vervoerd en ook nog eens peperduur. De tweezijdige politiek om ingebonden in NAVO en EU ook vrienden met 'Moskou' te blijven is voorbij. Althans voor de voorzienbare toekomst.

Naast naar schatting 200.000 inwoners van Russische afkomst, is Berlijn nu ook toevluchtsoord geworden van hun opposenten: Oekraïners. De toch al door grote vluchtelingen- en immigrantenstromingen belaste stad, heeft met haar draai een nieuw historisch conflict in huis gehaald dat tot sociale spanningen zal leiden tussen Russen en Oekraïners.

